

Willtofta den 22 Aug 1930.

Herr Erik Elgqvist! Ett värdsamt tack för brevet, och för det att min enkla skrivelse blev så välvilligt antagen. Jag har alltid önskat att det där tragiska äventyret skulle någon gång bli upptecknat för framtiden som ett minne från forntiden. Och jag försökte förgäves 1920, och skrev då om händelsen som 100 årsminne, och inlämnade till Smålandspostens Redaktion, och 1921 lämnade jag poemet, men intet av det kom i tidningen. Det är därför med god tillfredsställelse och stor tacksamhet jag nu vet att händelsen blir bevarad för eftervärlden.

Tidningsuppsatsen är nu tyvärr för mig bortkommen men jag uppfattade det så att de övriga frågorna kunde jag inte så tydligt besvara. Men vad som i brevet frågas efter vill jag meddela, att en lyftsten fanns i Odenslanda för 50 år sedan, men den står nu icke att finna. Men en Sigfridskälla finns som är lagd av stora stenhällar såväl botten som sidor, där st. Sigfrid skulle ha förrättat dop. Men det är väl, vill jag förmoda, en förut välkänd sak som kanske är överflödigt för mig att omnämna.

Om något s.k. Måjnträ har varit rest i Lia Nöbbele vet jag inte något att omtala. Men en lyftsten finns där som snart kan fira sitt 100 års minne på platsen för sin användning. Och om det intresserar vill jag berätta något om det jag hört av stenens förhistoria.

Min far Peter Persson tjänade dräng som skjutshållare på Lia Nöbbele Gästgivaregård i 3 år, 1835-1837. Och under denna tid hade väl han och en annan dräng funnit den i en grusbacke där de hämtade grus för vägbroning. Stenen är äggformig och slät varföre den är svår att behålla tag på. Vad den väger vet jag ej. Men den är en kraftig manslyft. Och det är ej alla som rubbar den från marken. Under forntidens skjutsförhållanden före jernvägarnas tillkomst var ofta folksamling på Lia Nöbbele och starka drycker tillhandahölls på platsen. Min far fick då vid ett tillfälle bevittna huru en Johannis Rask kunde med lätthet hantera denna sten. Genom uppsats med andra om ett visst mått brännvin tog han stenen och bar in den och lade den på krogdisken. Och med detta hade väl Rask fullgjort avtalet för uppsatsen och ville nu ej vidare befatta sig med densamma. Och nu blev det ett bryderi. En annan ville då försöka bära ut stenen men Gästgivaren stälde sig strängt hindrande emot, och yttrade. Då tappar du den och slår sönder golvet och jag vill inte ha golvet sönderslaget för edra påhitt. Det måste nu bli nya avtal med Johannis Rask att bära ut den igen. Och då han nu kom ut på förstubron, kastade han stenen ett gott stycke framför sig. Och då marken lutar betydligt, rullade stenen iväg över hela gårdsplanen och tvärs över landsvägen tills den stannade vid gärdesgården nedanför vägkanten.

Förr i tiden då beväringen av Klnvalds kompani var samlad för att marschera till Kronobergs hed hade de sin väg förbi Lia Nöbbele där de brukade få rast. Och då kunde även stenen komma till användning. Så en gång omkring 1850, skulle en beväring från Urshult ha tagit stenen på vägkanten och kastat den över gärdesgården bredvid. En annan beväring Samuel Svensson Östantorp Wederslöv, hade då hoppat över efter stenen och kastade den tillbaka upp på landsvägen. Men detta kraftprov var större då Svensson fick stå på en mycke lågare plan, samt lyfta stenen mycke högre för att skicka den tillbaka.

Men stenen bär även sorgliga minnen med sig för den som vet om dem. En söndagseftermiddag på våren 1873 var en del ungdom samlad på Lia Nöbbele gård, stenen användes och det fans de som lyfte den. Och en skräddare i 20 årsåldern Sven Magnus Jonasson från Willtofta Långaryd brottades även med stenen och lyfte den. Men det bekom honom icke väl, efteråt började han spotta blod, och fick sedan intaga sängen och om ett par veckor var han ett lik. En åder hade sprunget. Och orsaken

ville han inte bekymra sina gamla fattiga föräldrar med att veta. Men en svår förlust drabbade dem då han var deras säkraste stöd. Och en ganska skicklig yrkesman i sitt hantverk. Det är inte alla som har vunnit pris med att få söka sina krafter på dylika leksaker.

Om Loke har jag ingenting hört som jag kan meddela. Men väl om Oden. I min barndom hörde jag en historia, att en man skulle ha sett Oden jaga ett troll som for iväg i luften, och Oden ridande efter, om några hundar varit med minns jag ej, men längre bort hördes ett skott. Om en stund kom Oden ridande tillbaka samma väg. Och då hade han trollet fastbundet bak på hästryggen. Och i förbifarten(resten har försvunnit vid kopieringen)

En liknande berättelse men ej densamma ty händelsen är av senare dato, ty mannen som såg det lever än. En bekant kvinna har berättat att hennes far i sina yngre år då han stod på sin loge en morgon och tröskade säd, fick höra ett starkt hundskall. Och då han öppnade logdörren för att få veta vad som var å färde fick han se i luften en trollkärning ivrigt springande, och ett parti hundar efter. Så kom en man ridande på en häst, och borta vid skogsranden hördes ett skott. Men om han såg något mer hade hon ej klart.

Det kanske går att få mera klart av honom själv. Han är 91 år gammal, och om han ej kan skriva själv, så har han en måg där, som kanske anteckna vad han har att berätta.

Adress Peter Magnusson
 Norraby Norregård
 Rottne

Där på trakten fans väll troll fordom. Så berättas om en ung man som stämt möte med en flicka. Och han träffade en som han ej kunde förstå annat än att det var hans käresta. De satte sig att språka en stund, så fick han se att hon var urholkad i ryggen och såg ut som en låda. Men vid denna upptäckt for trollet ifrån honom med ett stort skratt. Men mannen blev sjuk och fick ligga till sängs i flera veckor.

En kvinna hade fått ett litet barn bortbytt och fått en annan ful unge i stället. En erfaren person rådde dem att elda bakugnen varm och taga det främmande barnet på brödspaden, och låtsas vilja kasta det in i ugnen. Men då kom trollet in och lämnade det stulna barnet tillbaka, och ryckte åt sig från brödspaden sitt egna barn, och gav sig så iväg. Den sålunda återställde levde sedan till dess han blev gammal gubbe(resten har försvunnit vid kopieringen)